

HANDELINGEN
VOOR
IEDEREEN

DEEL 2



In deze serie verschenen delen

Matteüs voor iedereen, twee delen

Marcus voor iedereen

Lucas voor iedereen, twee delen

Johannes voor iedereen, twee delen

Handelingen voor iedereen, twee delen

Paulus voor iedereen, Romeinen, twee delen

Paulus voor iedereen, 1 Korintiërs

Paulus voor iedereen, 2 Korintiërs

Paulus voor iedereen, Galaten, Tessalonicenzen

Paulus voor iedereen, Gevangenisbrieven (Efeze,
Filippenzen, Kolossenzen, Filemon)

Paulus voor iedereen, Pastorale brieven

Overige delen in voorbereiding

■
HANDELINGEN

voor

IEDEREEN

DEEL 2
HOOFDSTUK 13-28
MET BIJBELSTUDIEGIDS

■
TOM
WRIGHT

ub

Opgedragen aan
John Pritchard en Mark Bryant
met wie ik samen voor het koninkrijk
van God mag werken

© Nicholas Thomas Wright 2008

Oorspronkelijk uitgever Society for Promoting Christian Knowledge,
Londen

Oorspronkelijke titel *Acts for Everyone, Part 2* en *For Everyone Study Guide*

© Nederlandse editie: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD
Franeker, 2018

De Bijbelteksten zijn met toestemming van het Nederlands
Bijbelgenootschap overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

Vertaling Martin Strengholt

Omslagontwerp Monica Capoferri

Omslagfoto Andrea Rossi

www.uitgeverijvanwijnen.nl

ISBN 9789051943153

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd in welke vorm dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form whatsoever without
previous written permission from the publisher.

INHOUD

<i>Introductie</i>		9
<i>Kaart van het oostelijke Middellandse Zeegebied in de eerste eeuw n. Chr.</i>		12
Handelingen 13,1-12	Zendingen stuiten op een magiër	13
Handelingen 13,13-25	De toespraak in Antiochië	21
Handelingen 13,26-43	De messiaanse oproep	27
Handelingen 13,44-52	Een licht voor de heidenen	34
Handelingen 14,1-7	Ikonium	41
Handelingen 14,8-20	Verwarring in Lystra	47
Handelingen 14,21-28	De deur van het geloof gaat open	52
Handelingen 15,1-11	Is de besnijdenis noodzakelijk?	59
Handelingen 15,12-21	Het oordeel van Jakobus	66
Handelingen 15,22-35	De brief aan de kerken	72
Handelingen 15,36-41	Grote onenigheid	79
Handelingen 16,1-10	Timoteüs – en nieuwe ontwikkelingen	83
Handelingen 16,11-24	Verkondiging en gevangenschap in Filippi	89
Handelingen 16,25-34	Aardbeving en uitredding	95
Handelingen 16,35-40	Openbare rehabilitatie	101
Handelingen 17,1-9	Een andere koning	106
Handelingen 17,10-21	Paulus bereikt Athene	115
Handelingen 17,22-34	Paulus onder de filosofen (I)	121
Handelingen 17,22-34	Paulus onder de filosofen (II)	127
Handelingen 18,1-11	Een jaar in Korinte	134

INHOUD

Handelingen 18,12-17	Het christendom legaal verklaard in Achaje	141
Handelingen 18,18-28	Apollos in Efeze en Korinte	146
Handelingen 19,1-10	Paulus in Efeze	153
Handelingen 19,11-22	De macht van God en de machten in Efeze	158
Handelingen 19,23-41	'Groot is de Artemis van Efeze!'	164
Handelingen 20,1-12	De kust langs en het raam uit	171
Handelingen 20,13-27	Pastor Paulus blikt terug – en vooruit	177
Handelingen 20,28-38	Zorg voor de kudde, pas op voor de wolven	183
Handelingen 21,1-14	Verontrustende profetieën	189
Handelingen 21,15-26	Afwending van het onvermijdelijke	195
Handelingen 21,27-36	Een rel in de tempel	201
Handelingen 21,37-22,11	'Wilt u niet horen wat ik te zeggen heb?'	206
Handelingen 22,12-22	Uit zijn eigen mond	212
Handelingen 22,23-30	Paulus' burgerschap van Rome komt goed van pas	218
Handelingen 23,1-11	Paulus voor het Sanhedrin	223
Handelingen 23,12-22	De eed en de samenzwering	230
Handelingen 23,23-35	In veilige handen	235
Handelingen 24,1-9	Laat de advocaten maar komen	242
Handelingen 24,10-21	Een verdediging van de hoop	248
Handelingen 24,22-27	Felix kalmeert (en traineert) de boel	256
Handelingen 25,1-12	Naar de keizer zult u gaan	262
Handelingen 25,13-27	Agrippa en Bernice	269
Handelingen 26,1-11	Paulus voor Agrippa	274

INHOUD

Handelingen 26,12-23	Paulus' bekering (voor de laatste keer)	281
Handelingen 26,24-32	'Maar Paulus, je slaat wartaal uit!'	289
Handelingen 27,1-12	De zee op	294
Handelingen 27,13-32	De storm en de engel	301
Handelingen 27,33-44	Schipbreuk	308
Handelingen 28,1-10	De slang op Malta	313
Handelingen 28,11-22	Eindelijk naar Rome	317
Handelingen 28,23-31	Het einde is voor ons een nieuw begin	323
<i>Woordenlijst</i>		332
BIJBELSTUDIEGIDS		356
	<i>geschreven samen met Dale & Sandy Larsen</i>	



INTRODUCTIE

De allereerste keer dat iemand in het openbaar de mensen over Jezus vertelde, was het heel duidelijk: deze boodschap is voor *iedereen*.

Het was een geweldige dag – het wordt wel de geboortedag van de kerk genoemd. De machtige wind van Gods geest had door de volgelingen van Jezus gewaaid, waardoor ze vervuld waren van een nieuwe vreugde en zich van Gods aanwezigheid en kracht bewust waren. Hun leider, Petrus, had een paar weken daarvoor nog gehuild als een baby, omdat hij vloekend bezworen had dat hij Jezus niet eens kende. Nu stond hij aan een enorme menigte uit te leggen dat er iets was gebeurd wat de wereld voorgoed had veranderd. Wat God voor hem, Petrus, had gedaan, begon hij nu voor de hele wereld te doen: nieuw leven, vergeving, nieuwe hoop en kracht begonnen te bloeien als lentebloemen na een lange winter. Een nieuw tijdperk was begonnen, waarin de levende God nieuwe dingen zou gaan doen in de wereld – en het zou beginnen op die plaats, op dat tijdstip met de mensen die toen naar hem aan luisterden.

‘De belofte is voor *jullie*,’ zei hij, ‘en voor jullie kinderen en voor iedereen die ver weg is’ (Handelingen 2,39). Het was niet alleen voor de persoon die naast je stond. Het was voor iedereen.

Petrus’ woorden kwamen uit: binnen een opvallend korte tijd verspreidde de jonge beweging zich over het grootste gedeelte van de in die tijd bekende wereld. En één manier waarop de belofte aan iedereen bekend werd, was door de geschriften van de eerste christelijke leiders. Deze korte werken – voor het grootste gedeelte brieven en verhalen over

INTRODUCTIE

Jezus – werden wijdverspreid en gretig gelezen. Ze waren nooit bedoeld voor een religieuze of intellectuele elite. Vanaf het eerste begin waren ze bedoeld voor iedereen.

Dit is in onze tijd niet anders. Natuurlijk, het is van belang dat sommige mensen tijd en zorg besteden aan het historische bewijs, de betekenis van de originele woorden (de eerste christenen schreven in het Grieks) en het precieze, bijzondere effect van wat verschillende schrijvers zeiden over God, Jezus, de wereld en zichzelf. Deze serie, de *Bijbel voor iedereen*, is nauwkeurig gebaseerd op de boeken die ons daarover vertellen. Maar het doel van al die boeken is dat de boodschap bekend kan worden bij iedereen, vooral bij mensen die normaal gesproken geen boek met voetnoten en Grieks zouden lezen. Voor dat soort mensen zijn de boeken uit deze serie geschreven. En daarom staat er een woordenlijst achterin, met de belangrijkste woorden die je nodig hebt om verder te kunnen komen en een simpele beschrijving van wat ze betekenen. Telkens als je een woord **vetgedrukt** in de tekst ziet staan, kun je achterin opzoeken hoe het ook alweer precies zat.

Er zijn vandaag de dag natuurlijk veel vertalingen van het Nieuwe Testament beschikbaar. Degene die ik hier aanbied, is gemaakt voor dezelfde soort lezer: een die wellicht niet direct de meer formele, soms zelfs zware toon van sommige standaardvertalingen zou begrijpen. Ik heb uiteraard geprobeerd zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven, maar mijn belangrijkste doel is geweest er zeker van te zijn dat de woorden niet alleen tot sommige mensen kunnen spreken, maar tot iedereen.¹

Het boek Handelingen, waaruit ik zojuist geciteerd heb,

¹ Het vertalen van Wrights bijbelvertaling zorgt voor te veel afstand van de grondtekst. Daarom wordt voor deze serie de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) gebruikt, die met hetzelfde doel is vertaald. Namen en citaten in de lopende tekst zijn waar mogelijk ontleend aan de NBV. [noot van de vertaler]

INTRODUCTIE

loopt over van de energie en de opwinding die de eerste christenen ervaren hebben toen ze merkten dat God overal nieuwe dingen deed, en toen ze leerden om het goede nieuws over Jezus naar alle uithoeken van de aarde te brengen. Het wemelt ook van de raadsels en problemen waarvoor de beginnende kerken zich geplaatst zagen – en waarvoor de kerken zich vandaag de dag nog steeds geplaatst zien: crises over leiderschap, geldzaken, etnische verschillen, theologie en ethiek, om maar niet te spreken over de heftige botsingen met politieke en religieuze autoriteiten. Het is een troost om te beseffen dat het ‘normale kerkelijke leven’ zelfs in de tijd van de eerste apostelen niet zonder de nodige moeiten of hobbels was; net zo goed als het een troost is om te beseffen dat de eerste christenen zelfs te midden van al hun moeilijkheden in staat waren om het evangelie op zo’n dynamische manier verder te verspreiden. Als we het over ‘hobbels’ in de weg hebben, weten we meteen weer dat dit het boek is waarin meer gereisd wordt dan in welk ander Bijbelboek dan ook. En dat niet alleen over de weg, zoals op een wel heel dramatische manier blijkt uit de laatste reis die in het boek voorkomt, compleet met storm en schipbreuk. Geen saaie verhalen in Handelingen! Maar minstens zo belangrijk is dat het hele boek ons eraan herinnert dat ook wij in onze eigen reis door het leven, hoe die ook gaat en waarheen die ook voert, onze geestelijke reis achter Jezus aan en ons werk voor het koninkrijk, het niet zonder de leiding van de Geest hoeven te doen, die het werk van onze handen vruchtbaar maakt in zijn dienst. Dus hier is het: *Handelingen voor iedereen!*

Tom Wright







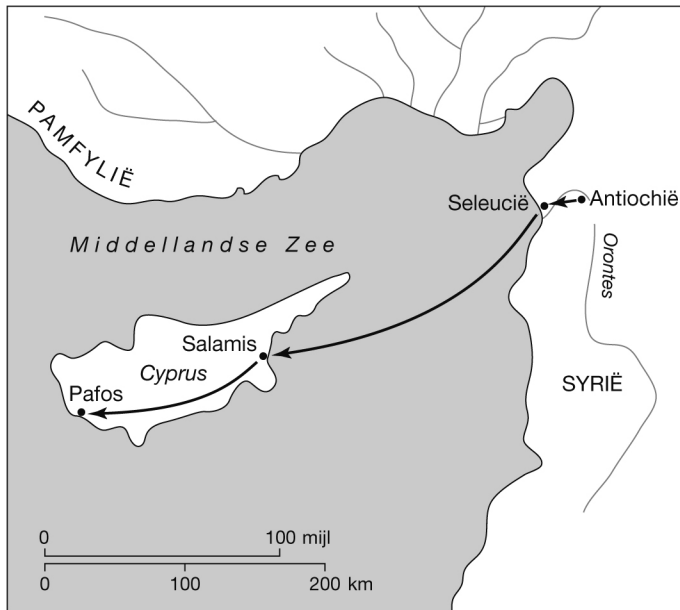
HANDELINGEN 13,1-12

Zendingen stuiten op een magiër

¹Er waren in de gemeente van Antiochië profeten en leraren, onder wie Barnabas, Simeon die Niger werd genoemd, Lucius de Cyreneeër, Manaën, een jeugdvriend van de tetrarch Herodes, en Saulus. ²Op een dag, toen ze aan het vasten waren en een gebedsdienst hielden voor de Heer, zei de heilige Geest tegen hen: 'Stel mij Barnabas en Saulus ter beschikking voor de taak die ik hun heb toebedeeld.' ³Nadat ze gevast en gebeden hadden, legden ze hun de handen op en lieten hen vertrekken.

⁴Zo werden Barnabas en Saulus uitgezonden door de heilige Geest. Ze gingen eerst naar Seleucië en van daar per schip naar Cyprus, ⁵waar ze aankwamen in Salamis. Daar verkondigden ze Gods boodschap in de synagogen van de Joden. Johannes was met hen meegegaan om hen te helpen. ⁶Ze reisden het hele eiland rond tot ze in Pafos kwamen, waar ze een Joodse magiër aantroffen, een valse profeet die Barjesus heette ⁷en tot het gevolg behoorde van Sergius Paulus, de proconsul. Sergius Paulus, een verstandig man, liet Barnabas en Saulus bij zich komen omdat hij meer wilde horen over het woord van God. ⁸Maar Elymas, zoals Barjesus ook wel werd genoemd – want Elymas betekent 'magiër' –, stelde zich tegen hen teweer en probeerde de proconsul van het geloof af te houden. ⁹Daarop keek Saulus (die ook bekendstond als Paulus) hem strak aan, en vervuld van de heilige Geest ¹⁰zei hij: 'U bent een bedrieger, een gewetenloze oplichter, een kind van de duivel en een vijand van elke vorm van gerechtigheid. Hoe durft u de rechte wegen van de Heer te veranderen in kronkelpaden?' ¹¹Let op: de hand van de Heer zal u treffen, u zult blind zijn en voorlopig geen zonlicht meer zien.' Onmiddellijk werd alles donker om hem heen, zodat hij tastend zijn weg moest zoeken en anderen moest vragen of ze hem wilden leiden. ¹²Toen de proconsul dit zag, aanvaardde hij het geloof, diep onder de indruk als hij was van wat hij over de Heer had geleerd.

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër



Toen hij van school kwam liep Jim over van enthousiasme. Zo ver zijn herinnering reikte, had hij een grote passie gehad voor rechtvaardigheid, eerlijkheid, onderling respect en de mogelijkheid om in harmonie samen te leven. Hij had altijd bewondering gehad voor de politie (wat in Engeland niet zo moeilijk was) en had zichzelf gezien als een steunpilaar voor de gemeenschap, iemand die de samenleving kon helpen om ook echt samen te leven, die de mensen die er een rommel-tje van maakten waarschuwde en zelf overal respect oogstte.

Tijdens zijn eerste dag als politieagent kwam een oudere officier naar hem toe.

‘Goed, jongeman,’ zei hij. ‘Wat we hier niet kunnen gebruiken zijn “grote idealen”. We willen niet dat iemand ergens een probleem van maakt waar dat niet hoeft. Wij zullen je wel vertellen achter wie je aan moet gaan, en bij wie

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër

je een oogje moet dichtknijpen. Als we allemaal maar overal overheen walsten uit naam van de gerechtigheid, dan zouden we alleen maar vastlopen. Mensen kijken naar ons, weet je. Denk aan je gezin, denk aan je pensioen. Je zult het wel leren.'

En Jim beseftte dat hij een keus moest maken. Het compromis of de confrontatie. Een veilige route naar middelmatigheid, of een gevaarlijke route om dat te doen waarvoor hij bij de politie was gegaan.

Vele westere christenen van nu kunnen het moeilijk aan om zelfs maar aan confrontaties te denken (behalve natuurlijk met die 'afschuwelijke fundamentalisten!'). Zoveel echte slechtheid is er niet, denken ze, of als het er wel is, dan blijft het beperkt tot een klein aantal echt verdorven mensen, terwijl verreweg de meesten gewoon hun gangetje gaan en geaccepteerd en bevestigd moeten worden zoals ze zijn. De missie van een christen bestaat er dan uit om de mensen die in wezen al goed zijn te helpen nog iets beter te worden. Niks radicale omkeer en levensverandering, zoals we die telkens weer in de eerste hoofdstukken van Handelingen zijn tegengekomen. Wanneer we nu dus bij deze grote wending in Lucas' verhaal aankomen, het begin van de opmerkelijke reeks reizen die Paulus dwars door Turkije en Griekenland en weer terug zouden voeren, om te eindigen bij een laatste reis naar Rome zelf, dan zouden we liever gezien hebben dat het een verhaal was van kalme gesprekken en mensen die zich zachtjes lieten overtuigen, dan van confrontatie en strijd. We zouden het prettiger gevonden hebben als Paulus simpelweg was rondgetrokken om de mensen over Jezus te vertellen, waarop velen de boodschap blij aanvaardden en ernaar gingen leven.

Maar zo simpel zit het leven doorgaans niet in elkaar, en mensen die proberen te doen alsof dat wel zo is, slagen er doorgaans hooguit in zichzelf of elkaar voor de gek te houden. De wereld is een zootje, en hoewel in elk beroep de

HANDELINGEN 13,1-12 Zendelingen stuiten op een magiër

mogelijkheid van een compromis bestaat (ook in de kerk), heb je in feite geen keus. Wat heeft het voor zin om te proberen te zwemmen wanneer je met één voet op de bodem staat? Je gaat er echt voor, anders kun je net zo goed meteen stoppen. En dus gingen Saulus en Barnabas er echt voor.

Na die uitzending konden ze ook niet anders. Lucas zet de 'gemeente van Antiochië' aardig in het zonnetje; Antiochië was hard op weg om na Jeruzalem een tweede belangrijk centrum van het christelijke **geloof** te worden, en de leiders (onder wie Barnabas en Saulus) waren vrij algemeen bekend. We krijgen een fascinerend inkijkje in hun geregelde geestelijke leven: ze vastten en baden, ze aanbaden de Heer en wachtten op de **Geest** om hun nieuwe wegen te laten zien. Of dit was wat ze verwacht hadden, weten we niet. Maar om plotseling te horen te krijgen dat twee van de voornaamste leiders elders nodig waren moet wel een schok gegeven hebben. (Op het moment waarop ik dit schrijf ben ik net een naaste collega kwijtgeraakt die tot een nieuw werk geroepen was, en ik voel het echt als een verlies.) Maar er zijn momenten waarop je gebeden hebt en op God wacht, en er een nieuw, onverwacht **woord** tot je komt op een manier waardoor je er niet onderuit kunt, zelfs al zou je het willen. En het is maar goed ook dat het zo gaat, want als je vervolgens in de problemen komt, en vooral als er tegenstand komt, dan zou je anders al te gemakkelijk kunnen denken: O, o, waren we hier maar nooit aan begonnen. Maar steeds weer is het antwoord: Ja, het is goed dat je eraan begonnen bent! Juist omdat het **evangelie** vijandelijk gebied moet binnendringen hebben we de voortdurende ondersteuning van vasten en gebed nodig. (Je zou zelfs kunnen speculeren en opperen dat de **heilige Geest** Johannes Marcus, die door Barnabas en Saulus meegenomen werd (zie vers 5), niet genoemd had, en dat het ons daarom niet hoeft te verbazen dat hij al tamelijk vroeg tijdens de reis

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër

bedenkingen kreeg en naar huis terugkeerde; maar misschien leg je er dan te veel in.)

We lezen nergens dat de Geest Cyprus als hun eerste bestemming heeft genoemd, maar Lucas laat allerlei details weg, en het kan heel goed zijn dat ze duidelijk wisten welke kant ze op moesten. Sowieso kwam Barnabas zelf daarvandaan, en was het eiland een voor de hand liggende eerste halteplaats. Het lijkt erop dat daar al christelijke zendingen aan het werk geweest waren (zie 11,19). Laten we echter vooral niet denken dat een paar snelle bezoeken en een paar eerste bekeerlingen betekende dat een hele stad, laat staan een heel eiland 'met het evangelie bereikt was'. Er was nog meer dan genoeg te doen, en Barnabas en Saulus waren er maar niet op uit een of twee losse personen te overtuigen. Ze waren van plan de **boodschap** naar het centrum van de Joodse gemeenschap op het eiland te brengen, en vervolgens naar het centrum van de **heidense** gemeenschap. Ze voeren van Seleucië, de haven van Antiochië (net als Rome lag de stad een kilometer of wat van de kust af), voor een korte oversteek naar Salamis, aan de oostkant van Cyprus, vandaar waar ze de belangrijkste weg langs de zuidkust van het eiland volgden tot ze in de hoofdstad aan de westkust kwamen: Pafos.

Direct gingen ze aan de slag volgens een patroon dat ze overal zouden volgen. Omdat Paulus zichzelf de 'apostel voor de heidenen' noemt, menen sommige mensen dat hij zich niet meer om zijn volksgenoten bekommerde, maar dat is absoluut niet het geval. In Romeinen 1,16 zegt hij van het evangelie dat het 'voor de Joden in de eerste plaats [is], maar ook voor andere volken'. Dat geeft exact weer hoe hij in Handelingen te werk gaat. Lucas vertelt niet wat ze in de synagogen van Salamis en andere steden precies zeiden; dat bewaart hij voor later in het verhaal, als ze op het vasteland van Turkije zijn, want hier heeft hij iets anders te vertellen dat belangrijk en zeer to the point is. Toen Barnabas en

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër

Saulus in Pafos kwamen, kregen ze met twee mensen in het bijzonder te maken: de Romeinse proconsul en een plaatselijke magiër.

Beiden zijn belangrijk, zowel op zichzelf als door wat zij voor Lucas en ons symboliseren. We hebben al gezien dat Lucas zich heel goed bewust is van het algemene Romeinse publiek waarvoor hij schrijft, en hoewel hooggeplaatste Romeinen soms verkeerde dingen doen en verkeerde motieven hebben, wil hij dat iedereen beseft dat hij ere geeft wie ere toekomt, en dat hij niet bevooroordeeld is of eropuit is alle hooggeplaatsten, en in het bijzonder de Romeinse, automatisch als gevaar voor Gods rijk en Gods volk neer te zetten. Voor ons in onze eigen cultuur is dat zeker geen onbelangrijk gegeven. Immers, dankzij de politieke polarisatie kunnen mensen maar al te gemakkelijk tot simplistische analyses en diagnoses van complexe sociale problemen komen, en bij voorbaat iedere plaatselijke of wereldwijde autoriteit en elk gezag afschrijven. In dit geval wijst het feit dat Sergius Paulus over Barnabas en Saulus gehoord had erop hoe veel effect ze in zijn gebied hadden. Dat hij hen zelf wilde horen en een eerlijke kans wilde geven – en uiteindelijk zelf in hun boodschap ging geloven – betekent een prachtig begin van hun werkzaamheden.

Maar geen voortgang van het evangelie zonder tegenwerking. Deze waarheid is zelfs zo duidelijk, dat je er paradoxaal genoeg soms pas zeker van kunt zijn dat je op de goede weg bent, als er een kennelijke ramp dreigt of de kerk opeens met verzet te maken krijgt en haar weg al biddend moet zoeken. In dit geval trok het evangelie een gebied binnen dat door de vijand bezet was, en deze vijand was vastbesloten om terug te vechten. De vijand in kwestie was de macht van de magie, die we in hoofdstuk 8 al tegengekomen zijn, en die in hoofdstuk 19 nogmaals de kop zal opsteken. Wij, die leven in een merkwaardig gespleten wereld, met aan de ene kant het moderne scepticisme, en aan de andere kant de

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër

alomtegenwoordige horoscopen en allerlei andere soorten pogingen om toegang tot het bovennatuurlijke te krijgen, hoeven op dit punt echt geen superieure glimlach op ons gezicht te toveren. Er is heel wat meer tussen **hemel** en aarde dan in de moderne westerse filosofieën gedacht wordt, en sommige van die dingen zijn erg gevaarlijk.

De confrontatie komt naar buiten wanneer een Joodse valse profeet genaamd Barjesus, ook wel bekend als Elymas, de proconsul ervan probeert te overtuigen dat hij niet naar de apostelen moet luisteren. Maar nu is Paulus aan de beurt om te doen wat Petrus in hoofdstuk 8 gedaan heeft. Let erop dat Paulus de man in vers 9 'strak aankeek', iets wat we eerder tegengekomen zijn. In de context van het gebed is het soms mogelijk om recht in iemands hart te kijken, al zouden we dat misschien liever niet doen. Wanneer dat gebeurt, kun je weinig anders doen dan het risico voor lief nemen en zeggen wat je ziet. En wat Paulus zag was wel heel lelijk, hoewel (helaas) niet zeldzaam: een diepgeworteld verzet tegen de waarheid en de goedheid, een hart dat er helemaal op gericht is om te bedriegen en boze dingen te doen; en als gevolg daarvan een onverbidlijk verzet tegen het **goede nieuws** over Jezus. Paulus reageert bijzonder scherp, en roept Gods oordeel over hem uit in de vorm van een tijdelijke blindheid (iets waaraan hijzelf natuurlijk ook geleden heeft, zoals we uit hoofdstuk 9 weten; hoopte Paulus wellicht dat dit net als bij hem het geval was ook bij deze Elymas tot **inkeer** en aanvaarding van het evangelie zou leiden?). Het gevolg is dat de proconsul tot geloof komt. Lucas meldt dat hij 'diep onder de indruk was van wat hij over de Heer had geleerd'; dit slaat duidelijk niet alleen op de theologische inhoud van wat gezegd werd, maar ook op de kracht waarmee het gepaard ging.

Een duidelijke les uit dit alles is dat je verzet, moeilijkheden, problemen en confrontaties kunt verwachten wanneer God iets nieuws in gang zet. Dat is normaal. De manier

HANDELINGEN 13,1-12 Zendingen stuiten op een magiër

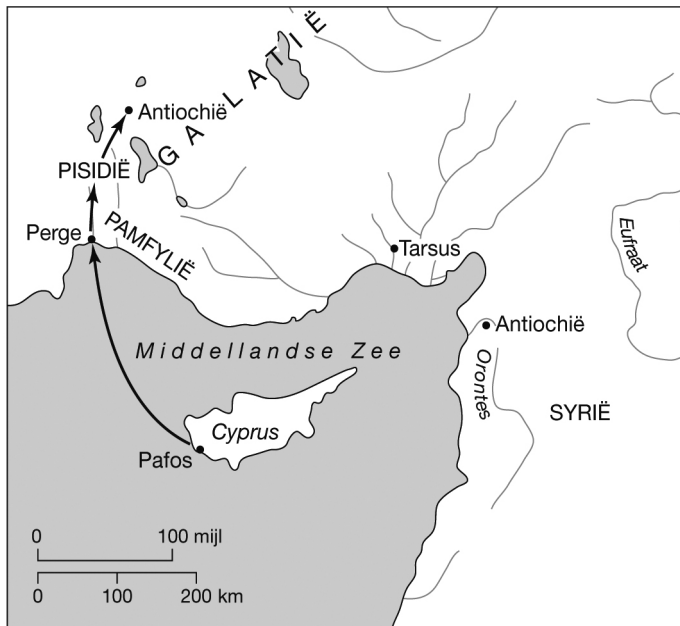
waarop God je erdoorheen helpt (en hoe lang het duurt voor hij dat doet!) is een andere kwestie. *Dat* hij het doet als wij doorgaan in gebed, geloof en vertrouwen, is een vaststaand gegeven.

Nog een laatste opmerking. In dit verhaal stapt Lucas van de naam 'Saulus' over op de naam 'Paulus', die hij vanaf dit punt zal blijven gebruiken. 'Saulus' was een Hebreeuwse naam die we kennen van de bekende eerste koning van Israël, wiens nobele en tragische verhaal in 1 Samuël verteld wordt. Paulus lijkt dit heel goed te beseffen; net als die koning van zo'n duizend jaar eerder, was Paulus uit de stam Benjamin. Bij één gelegenheid waarbij hij het over zichzelf heeft, citeert hij uit een gedeelte waarin het gaat over de keuze om Saul koning te maken (Romeinen 11,2, waarin 1 Samuël 12,22 aangehaald wordt). Paulus noemt de koning ook in Handelingen 13,21, in de toespraak die we zo meteen gaan beluisteren. Maar in de niet-Joodse wereld lag de naam 'Saul' niet bijzonder goed. In de Griekse vorm, 'Saulos', was het een bijvoeglijk naamwoord dat erop duidde dat iemand op een verwijfde manier liep of zich gedroeg. Een woord als 'trippelen' komt misschien het dichtst in de buurt. Het was, voorzichtig gezegd, geen naam die de mensen zou helpen om de boodschapper te vergeten en zich op de boodschap te concentreren. Dus net als veel Joden deden die zich in de Griekse wereld begaven, gebruikte Paulus een meer gewone Griekse naam; misschien had hij die naam altijd al gedragen, wat heel wel mogelijk is, of misschien koos hij hem omdat hij dicht bij zijn oorspronkelijke naam lag, precies zoals sommige immigranten hun naam iets veranderen zodat hij in het nieuwe land gemakkelijker in het gehoor ligt. Eén ding staat als een paal boven water. Paulus was er heel serieus in om de boodschap de wijde wereld in te krijgen. Als je zelfs je naam ervoor verandert, dan laat je zien dat je het bijzonder serieus opvat, ook al kom je daardoor voor de nodige confrontaties te staan.

HANDELINGEN 13,13-25**De toespraak in Antiochië**

¹³Paulus en zijn reisgenoten schiepten zich in Pafos in om naar Perge in Pamfylië te reizen. Daar verliet Johannes de beide anderen en keerde terug naar Jeruzalem. ¹⁴Paulus en Barnabas trokken van Perge verder naar Antiochië in Pisidië. Daar aangekomen gingen ze op sabbat naar de synagoge en namen er plaats. ¹⁵Na de voorlezing uit de Wet en de Profeten werd hun namens de leiders van de synagoge gezegd: 'Broeders, als u voor de mensen een bemoedigend woord hebt, ga dan uw gang.' ¹⁶Paulus stond op, gebaarde om stilte en zei: 'Israëlieten en alle anderen die God vereeren, luister naar wat ik u te zeggen heb. ¹⁷De God van het volk van Israël heeft onze voorouders uitverkozen; hij heeft hen, toen ze als vreemdelingen in Egypte woonden, groot en machtig gemaakt. Met opgeheven arm heeft hij onze voorouders weggeleid uit Egypte, ¹⁸en ongeveer veertig jaar lang heeft hij hen in de woestijn geduldig verdragen. ¹⁹In Kanaän onderwierp hij zeven volken, en hun land gaf hij in bezit aan onze voorouders. ²⁰Dit alles vond plaats in ongeveer vierhonderdvijftig jaar. Vervolgens stelde hij rechters aan, die heersten tot de tijd van de profeet Samuel. ²¹Daarna vroeg het volk om een koning, en God gaf hun Saul, de zoon van Kis, een man uit de stam Benjamin, die veertig jaar regeerde. ²²Toen stootte God hem van de troon en maakte David koning, van wie hij getuigde: "In David, de zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen." ²³En uit Davids nageslacht heeft God, overeenkomstig zijn belofte, een redder voor Israël voortgebracht, Jezus. ²⁴Voor zijn komst had Johannes het hele volk van Israël opgeroepen om zich te laten dopen en een nieuw leven te beginnen. ²⁵Toen zijn levenswerk ten einde liep, heeft Johannes gezegd: "Wie jullie denken dat ik ben, ben ik niet. Maar let op: na mij komt iemand anders, en ik ben het niet waard om zelfs maar zijn sandalen los te maken."'

HANDELINGEN 13,13-25 De toespraak in Antiochië



Ik zat in een kleine vergaderruimte gefascineerd te luisteren naar wat gezegd werd. Ik was uitgenodigd om een presentatie bij te wonen die door de plaatselijke raadsleden en zakenmensen van een bepaalde streek georganiseerd was. Ze wilden een bepaald project beginnen, waarvoor ze steun zochten. Er was een oude verlaten fabriek die een paar hectare besloeg. De gemeenteraad wilde die plek samen met diverse plaatselijke belangenverenigingen ontwikkelen, zodat het een toeristische attractie zou worden en bezoekers zou trekken, wat, zo hoopten zij, dit vervallen gebied een nieuwe impuls zou geven.

Hun verhaal begon echter niet bij het bewuste project. Ze begonnen heel ergens anders te vertellen. Ze hadden het over het stadje en zijn geschiedenis. Ze toonden plaatjes uit